

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ
ਡੀ.ਫਾਲਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਅੱਗੇ
ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ
ਬਨਾਮ
ਬੀ ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ- ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1950 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 143 ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ

ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ-ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਭੈਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣਾ-ਜਾਇਜ਼-ਪਰਿਵਾਰਕ ਪ੍ਰਬੰਧ-ਕੀ
ਬੰਧਨਕਾਰੀ -ਬਿਆਨ -ਪੁੱਤਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਐਤਰਾਜ਼ ਮੂੜ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ -ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ
ਪੂਰਕ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

1958

ਦਸੰਬਰ, 9

(1) ਰੱਖਿਆ- ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੈਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਨਿਯਮ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੋਦ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਭਿੰਨਤਾ ਅਤੇ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੁਣ ਹੋਰ ਪਵਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਫੈਕਟਮ ਵਾਲਿਟ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(2) ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਝਗੜਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

(3) ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਬੇਲੋੜਾ ਸਖ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਿਰਾਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(4) ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁੜ-ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇਣਾ ਕਿ ਐਲ. ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਸਮੇਤ ਉਸਦੇ ਵੰਸ਼ਜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਹਵੇਲੀ ਦੇ 1/3 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ ਅਤੇ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਂਝੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 3 ਪ੍ਰੋ ਫਾਰਮਾ ਸੀ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਉਸਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ।

ਸ਼ਮੀਰ ਚੰਦ। ਜੀ.ਪੀ. ਜੈਨ ਅਤੇ ਪੀ. ਸੀ. ਜੈਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਡੀ ਕੇ ਮਹਾਜਨ, ਡੀ ਐਨ ਅਵਾਸਥੀ ਅਤੇ ਐਨ ਐਨ ਗੋਸਵਾਮੀ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਦੂਆ, ਜੋ

ਨਿਰਣਾ

DUA, J.-ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵੰਸ਼-ਸਾਰਣੀ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋਵੇਗੀ:-

Ratta Mal

Sham Lal defendant 3	Shambu Nath	Kunj Lal defendant 2 adopted by Jiwan Ram	Mukand Lal defendant 1
Madan Gopal Plaintiff			

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਮੁਦਈ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3 ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਾਇਆ ਕਿ ਸਿਰਸਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਵਿਵਾਦਕ ਹਵੇਲੀ ਸਮੇਤ

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ
ਬਨਾਮ
ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਦੁਆ, ਜੋ

ਸਾਰਾ ਫਰਨੀਚਰ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਸਮਾਨ ਮੁਦਈ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਅਤੇ 2 ਦਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦਾ 28 ਸਤੰਬਰ, 1939 ਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਮੁਦਈ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ A (ਜੋ ਕਿ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹੈ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਹਵੇਲੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਅਤੇ 2, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੰਸ਼-ਸਾਰਣੀ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3 ਦੇ ਅਸਲੀ ਭਰਾ ਹਨ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੁੰਜ ਲਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 2 ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮਾਮੇ ਜੀਵਨ ਰਾਮ ਨੇ 1905 ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਦਾ ਰੱਤਾ ਮੱਲ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਗੋਦ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ 10 ਦਸੰਬਰ, 1917 ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼ੰਭੂ ਨਾਥ ਅਤੇ ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ ਨੇ 19 ਮਈ, 1921 ਨੂੰ ਇੱਕ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3 (ਮੁਦਈ ਦੇ ਪਿਤਾ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹਵੇਲੀ ਸਮੇਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੇ। 28 ਸਤੰਬਰ, 1939 ਨੂੰ, ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3 ਅਤੇ ਕੁੰਜ ਲਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 2 ਨੇ ਮੁਕੰਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹਵੇਲੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਦੇ 1/3 ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 1921 ਦੇ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵੰਸ਼ਜ ਇਸ ਹਵੇਲੀ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 28 ਸਤੰਬਰ, 1939 ਦੀ ਡੀਡ ਇਸ ਹਵੇਲੀ ਦਾ 1/3 ਹਿੱਸਾ ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਤੇ 1/3:1 ਹਿੱਸਾ ਕੁੰਜ ਲਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 2 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ਼ੰਭੂ ਨਾਥ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ 1921 ਦੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ

ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹਵੇਲੀ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਹਵੇਲੀ, ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜੋ ਹਵੇਲੀ ਵਿੱਚ ਪਏ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3. ਮੁਦਈ ਦਾ ਪਿਤਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦ ਲਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਬੁਢਾਪੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵੰਸ਼ਜ ਵਾਲੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਨੇਜਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 28 ਸਤੰਬਰ, 1939 ਦੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹਵੇਲੀ ਵਿੱਚ 2/3 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਸੀ।

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ
ਬਨਾਮ
ਬੀ.ਮੁਕੱਦ ਲਾਲ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਦੂਆ, ਜੋ

ਮੁਕੱਦ ਲਾਲ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ 19 ਮਈ, 1921 ਦੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ; ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਦੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਹਵੇਲੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਹਵੇਲੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੋਠਰੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੁੰਜ ਲਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 2 ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3 ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 1939 ਦੀ ਡੀਡ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਹੈ; ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਬਾਰੇ ਸ਼ੰਕਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 1921 ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਡ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ,

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ
ਬਨਾਮ
ਬੀ.ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਦੁਆ, ਜੋ

1939 ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਿਰਫ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੀਮਾ ਵੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਲਾਂ ਦੇ ਗਲਤ ਜਥੇਬੰਦਕ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਰੂਪ 'ਤੇ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਅਸੰਗਤਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਰਾਬ ਹੈ।

ਕੁੰਜ ਲਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 2 ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਜੀਵਨ ਰਾਮ ਨੇ ਗੋਦ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਕ੍ਰਿਤਮਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਦੱਤਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਕੁਦਰਤੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਹੋਰ ਕੁਦਰਤੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਕੁੰਜ ਲਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 2 ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਜੀਵਨ ਰਾਮ ਨੇ ਗੋਦ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਕ੍ਰਿਤਮਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਦੱਤਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਕੁਦਰਤੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਹੋਰ ਕੁਦਰਤੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਹਿੱਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਸ਼ੰਭੂ ਨਾਥ ਦੁਆਰਾ 1921 ਦੀ ਡੀਡ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਰੱਤਾ ਮੱਲ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਕੁੰਜ ਲਾਲ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ 1910 ਤੋਂ 1922 ਤੱਕ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3 ਨੇ "ਇੱਕ ਫਾਲਤੂ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਆਦਮੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕੀਤਾ" ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹਵੇਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3 ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ 12,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 1940 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3 ਨੇ ਹਵੇਲੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ 1/3 ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਕਿ ਲਗਭਗ 8,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਹੋਰ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1939 ਦੇ ਸੌਦੇ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਦਈ 'ਤੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਨਾਲ ਜਕੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਦਲੀਲਾਂ ਵੀ ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀਆਂ-ਜੁਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਅਤੇ 2 ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਇਸ ਹਵੇਲੀ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਉਸਾਰੀਆਂ ਕਰਵਾਈਆਂ; ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ:-

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ
ਬਨਾਮ
ਬੀ.ਮੁਕੱਦ ਲਾਲ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਦੁਆ, ਜੋ

- (1) ਕੀ ਡਾ. ਸ਼ੰਭੂ ਨਾਥ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦ ਲਾਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰ ਹਨ?
- (2) ਕੀ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਾੜਾ ਹੈ?
- (3) ਕੀ ਇਹ ਸੂਟ ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ?
- (4) ਕੀ ਇਹ ਸੂਟ ਅਸੰਗਤ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗਲਤ ਹੈ?
- (5) ਕੀ ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?
- (6) ਕੀ ਮੁਦਈ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ?
- (7) ਕੀ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ?
- (8) ਕੀ ਮੁਦਈ ਮੁਦਈ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਅਨੁਸੂਚੀ A ਦੇ ਪੈਰਾ (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ?
- (9) ਕੀ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3 ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹਵੇਲੀ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਮਾਲਕ ਹਨ?
- (10) ਕੀ ਹਵੇਲੀ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ?
- (11) ਕੀ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ

ਬਨਾਮ
ਬੀ.ਮੁਕੱਦ ਲਾਲ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਦੁਆ, ਜੋ

(12) ਕੀ ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਹੈ ਅਤੇ, ਜੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?

(13) ਕੀ ਡੀਡ ਮਿਤੀ 28 ਸਤੰਬਰ, 1939 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸਮਝੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?

(14) ਕੀ ਮੁਦਈ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3 ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਲਿਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?

(15) ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਅਤੇ 2 12 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਉਲਟ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ?

(16) 28 ਸਤੰਬਰ, 1939 ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਕੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ?

(17) ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3 ਨੇ 1940 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 2 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹਵੇਲੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ 1/3 ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ?

(18) ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਚੱਲ-ਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੈ?

(19) ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 2 ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਗੋਦ ਲਏ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਰੱਤਾ ਮੱਲ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਾਰਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ?

(20) ਰਾਹਤ.

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 6 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਅੰਕ ਨੰ. 7 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ Ex P7 (1921 ਦੀ ਡੀਡ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਵੇਕਲੀ ਮਲਕੀਅਤ ਲਈ ਅਤੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸੁਤੰਤਰ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ

ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ExD1. ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 1939 ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਨੰਬਰ 8 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਦਰਖਾਸਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਨੁਸੂਚੀ A ਦੇ ਪੈਰਾ ਡੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਦਾ ਨੰਬਰ 10 ਅਤੇ 18 ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਹਵੇਲੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਮੁਦਈ ਨੂੰ 1940 ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 3 ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ:-

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ
ਬਨਾਮ
ਬੀ.ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਦੂਆ, ਜੋ

(a) ਰੱਤਾ ਮੱਲ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਕੁੰਜ ਲਾਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮਾਮੇ ਜੀਵਨ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦਾ ਤੱਥ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(b) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਭੈਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(c) ਗੋਦ ਲੈਣਾ 1912 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ।

(d) ਇਹ ਗੋਦ ਕ੍ਰਿਤਮਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਖੋਜਾਂ 'ਤੇ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਲਾਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁੰਜ ਲਾਲ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਅਵੈਧ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਫੈਕਟਮ ਵੈਲੇਟ ਦਾ ਡਾਕਟਰੀਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। 'ਤੇ

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ
ਬਨਾਮ
ਬੀ.ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਦੁਆ, ਜੋ

ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕੁੰਜ ਲਾਲ ਨੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਉਸਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 9 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵੰਸ਼ਜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹਵੇਲੀ ਦੇ 1/3 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਮੁੱਦਾ ਨੰ. 15 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਜ਼ਿੰਮੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਦੇ ਨੰ. 13, ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁੱਦਾ ਨੰ. 16 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿਚਲਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਿਸੇ ਤਬਾਦਲੇ ਜਾਂ ਅਲਹਿਦਗੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, 1939 ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਸਿਰਫ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀ Ex.P7 ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਿਰਲੇਖ 'ਤੇ ਬੱਦਲਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸੀ। ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 3 ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 2 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਹਵੇਲੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ 1/3 ਹਿੱਸਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਸਮੇਤ ਉਸਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਾਲਾ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹਵੇਲੀ ਦੇ 1/3 ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਂਝੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਅਤੇ 2 ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ

ਬਨਾਮ

ਬੀ.ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ

ਅਤੇ ਹੋਰ

ਦੁਆ, ਜੋ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੇ ਜਦੋਂ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 19 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੈਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ 28 ਮਾਰਚ, 1945 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਨਕਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਪੇਪਰ-ਪੁਸਤਕ ਖੰਡ 1 ਦੇ ਪੰਨਾ 40 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਖਤ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੱਤਕ ਪੁੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹਾਜਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿਰਸਾ ਅਤੇ ਹਿਸਾਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ, ਭੈਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵਜੋਂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੱਤਕ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸਮਾਨ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ।"

ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 27 ਨਵੰਬਰ, 1946 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਛਾਪੀ ਗਈ ਪੇਪਰ-ਪੁਸਤਕ, ਜਿਲਦ 1, ਪੈਰਾ 2 ਦੇ ਪੰਨਾ 66 ਤੋਂ 68 'ਤੇ ਛਾਪੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕਸਟਮ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ 16 ਦਸੰਬਰ, 1946 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਇਸ ਜਵਾਬ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਨੋਟ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਵੱਈਆ

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ
ਬਨਾਮ
ਬੀ.ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਦੁਆ, ਜੋ

ਦਲੀਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਰਵੱਈਆ ਸਖ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ; ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਕਿੱਥੇ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਭਿੰਨ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵਾਂਗਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਦੇਖਿ

(1) 102 ਪੀ.ਆਰ. 1913

(2) 17 ਆਈ.ਸੀ. 36 ਆ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਰਿਵਾਜ-ਇ-ਅਮ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ, ਮਹਾਜਨਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭੈਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੋਦ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਮੇਨੇ ਦੇ ਕੁਝ ਅੰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਲਾ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਗਰਵਾਲਾ ਅਤੇ ਜੈਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 20, ਜਿੱਥੇ- ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੱਤਾ ਮੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਗਰਗ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਰਾਮ, ਬਾਂਸਲ ਦੀ; ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਅਗਰਵਾਲ-ਮਹਾਜਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁੰਜ ਲਾਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਗੋਦ ਲਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੀਵਨ ਰਾਮ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਗੋਦ ਲਿਆ ਪੁੱਤਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੇਨ ਆਨ ਹਿੰਦੂ ਲਾਅ ਐਂਡ ਯੂਸੇਜ, 11 ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਪੰਨਾ 230 'ਤੇ ਉਸ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗੋਦ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਫੀ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ, ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ,

ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਲਈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪੈਰਾ 178 ਵਿੱਚ ਪੰਨਾ 233 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਨਿਯਮ ਤਿੰਨ ਉੱਚ ਜਾਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸ਼ੂਦਰਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜੋ ਧੀ ਜਾਂ ਭੈਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਫਿਰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਾਟਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਆਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਢਿੱਲ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਅਤੇ ਕਸਬਿਆਂ ਦੇ ਕੱਟੜਵਾਦੀ ਹਿੰਦੂ ਨਿਵਾਸੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਬੋਰਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਵੀ ਫੈਲ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੈਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪੰਨਾ 236 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਉਮਰ ਦੀ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਿਵਾਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਵਾਰਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਧਾਰਮਿਕ ਮਹੱਤਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਗਰਵਾਲ ਜੈਨੀਆਂ ਵਿਚ ਉਮਰ ਦੀ ਸੀਮਾ 32 ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੈਨੀਆਂ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਵਿਆਹੇ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਗੋਦ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਮਲਵਾੜ ਦੇ ਨੰਬੂਦਰੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਸਮੇਤ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਗੋਦ ਲੈਣੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਆਮ ਹਨ ਅਤੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਮੁੱਲਾ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਪੈਰਾ 480 ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਹੈ, ਨੂੰ ਗੋਦ ਲਿਆ ਜਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

(1) * * * * *

(2) * * * * *

(3) ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਲੜਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਹੋਵੇ ; ਪਰ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਯਮ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਭੈਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਮਾਸੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ।

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ
ਬਨਾਮ
ਬੀ.ਮਕੰਦ ਲਾਲ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਦੁਆ, ਜੋ

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ
ਬਨਾਮ
ਬੀ.ਮਕੰਦ ਲਾਲ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਦੁਆ, ਜੋ

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਸੂਦਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਤਿੰਨ ਉੱਚ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਰਜਿਤ ਹੈ, ਜਾਇਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕਸਟਮ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। * * * *

* * * * *

ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ 11 ਵੇਂ ਸੰਸਕਰਨ ਦੇ ਪੰਨਾ 586 'ਤੇ ਕਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਭੈਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੋਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵੈਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭੈਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਭੋਰਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ।

ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਅਥਾਰਟੀ ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਚਿਮਨ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਹਰੀ ਚੰਦ (1), ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ੀਰਾ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅਗਰਵਾਲ ਬਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਹਨ। ਗੋਦ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲਏ ਗਏ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਲਾਜ ਇੱਕ ਵੈਧ ਗੋਦ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਚੀਫ਼ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਸੀ ਅਤੇ ਜੌਹਨ ਐਜ, ਜੇ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਅਧਿਕਾਰ, ਗੈਰ-ਖੇਤੀ ਵਰਗ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਗੋਦਲੈਣ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਗਲਾ ਕੇਸ ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬ੍ਰਿਜ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬੰਸੀ ਲਾਲ (2)। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਨੋਟ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲਦਾ ਹੈ-

"ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਬਾਣੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣਾ

(1) 102 ਪੀ.ਆਰ. 1913

(2) 17 ਆਈ.ਸੀ. 36

ਇੱਕ ਭੈਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਅਤੇ ਗੋਦ ਲਿਆ ਪੁੱਤਰ ਇੱਕ ਕਬਜ਼ੇ-ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ: -

ਇਹ ਕਿ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਅਜਿਹੇ ਗੋਦ ਲੈਣ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਸ਼ਚਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਭੈਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। "

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਗੈਰ-ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਬਾਣੀਆਂ ਸਨ। ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਮੁੰਨਾ ਲਾਲ (1) ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਬ ਚੀਫ਼ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੈਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਰਥ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਲੱਭੂ ਵੰਡਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਗਲਾ ਮਾਮਲਾ ਮਧੂ ਸੂਦਨ ਸਿਨਹਾ, ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਕਾਲੀ ਚਰਨ ਸਿਨਹਾ, ਆਦਿ (2) ਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪੱਛਮੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਹਿੰਦੂ ਲਾਅ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਖਤ ਪਾਠ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੱਲਾ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 480 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਯਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭੈਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਅਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਮਰਤਸਰ ਕਸਬੇ ਦੇ ਖੱਤਰੀਆਂ ਵਿਚ ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਵੀ ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਪਰਮਾ ਨੰਦ ਬਨਾਮ ਸ਼ਿਵ ਚਰਨ ਦਾਸ, ਆਦਿ (1) ਅਤੇ ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਸਮਰ ਨਾਥ(2) ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।

(1) 4 ਆਈ.ਸੀ. 844

(2) 46 ਆਈ.ਸੀ. 246

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ

ਬਨਾਮ

ਬੀ.ਮਕੰਦ ਲਾਲ

ਅਤੇ ਹੋਰ

ਦੁਆ, ਜੋ

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ

ਬਨਾਮ
ਬੀ.ਮਕੰਦ ਲਾਲ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਦੁਆ, ਜੋ

ਮਾਊਂਟ ਬੋਲੋ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਕਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (3), ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਅਗਰਵਾਲਾ ਵੈਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਬਰਕਰਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਵਜੀਬ-ਉਲ-ਅਰਜ਼ ਵਿਚ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਆਮ ਰੀਤ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਮਲਿੰਗਾ ਪਿੱਲੇ ਬਨਾਮ ਸਦਾਸ਼ਿਵ ਪਿੱਲਈ (4) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵੈਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਭੈਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ ਪਰ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਹਨ:-

"ਜੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇੱਕ ਗੋਦ ਲਏ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਜੇ ਕੋਈ ਗੋਦ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਜੇ ਅਸਲ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਵੈਧ ਸੀ, ਤਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਲਈ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਜੋ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸਨ, ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਸਨ, ਦੀ ਕੋਈ ਬੁਨਿਆਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।"

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 2 ਲਾਹ 69

(2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. (1938) 19 ਲਾਹ 173

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1924 ਸਾਰੇ. 49

(4) 9 ਮੂਰਜ਼ ਭਾਰਤੀ ਅਪੀਲਾਂ 510

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਕੁੰਜ ਲਾਲ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ-ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਪਿਤਾ - ਸਾਰੇ ਵਕੀਲ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਮੁਨਾਸਬ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਧਨਰਾਜ ਜੌਹਰਮਲ ਬਨਾਮ ਸੋਨੀ ਬਾਈ, (1) ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੈਨੀਆਂ ਅਤੇ ਅਗਰਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਅਗਲਾ ਕੇਸ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਸ਼ਿੰਦੇਨਾਰਾਇਣ ਚੋਖਾਨੀ ਬਨਾਮ ਦਾਮੋਧਰ ਰੰਕਰਨ ਵੈਸ਼ਨੋ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਗਰਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਵੈਸ਼ਨਵ ਜਾਂ ਜੈਨ, ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਨਿਰੋਲ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਆਖਰੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਆਹੇ ਆਦਮੀ ਜਾਂ ਅਨਾਥ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਪੰਨਾ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਚਿਮਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਅਗਰਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨਾਥ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਦੇਵਕੀ ਨੰਦਨ ਬਨਾਮ ਮਦਨਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (4) 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਚਾਚਾ ਇੱਕ ਭਤੀਜੇ ਦੁਆਰਾ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ। ਪੁੱਟੂ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਾਤਾ ਪਾਰਬਤੀ ਕੰਵਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (5) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲਏ ਜਾਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਵਾ ਦੁਆਰਾ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਈ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਤੀ ਲਈ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ
ਬਨਾਮ
ਬੀ.ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਦੁਆ, ਜੋ

-
- (1) ਏਆਈਆਰ. 1935 ਪੀ.ਸੀ. 118
(2) ਏਆਈਆਰ 1958 Bom. 79
(3) ਏਆਈਆਰ 1947 ਲਾਹ. 54
(4) ਏਆਈਆਰ 1938 ਏਪੀ 693.
(5) ਏਆਈਆਰ 1915 ਪੀ.ਸੀ. 15

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ
ਬਨਾਮ
ਬੀ.ਮਕੰਦ ਲਾਲ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਦੂਆ, ਜੋ

ਕਿ 1909 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਨੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮ ਦੀ ਢਿੱਲ-ਮੱਠ, ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਅਤੇ ਮੁੱਲਾ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਧਾਰਾ 480(3) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਲਾਲਾ ਰੂਪ ਨਰਾਇਣ ਬਨਾਮ ਗੋਪਾਲ ਦੇਵੀ (1), ਪੰਨਾ 795 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:-

"ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਯੋਗ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੋਦ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰਕ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਉਸ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਭਿੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।"

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅੰਬਾਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੂਲ ਪਾਠ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਵਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਫੈਕਟਮ ਵਾਲਿਟ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਸਰਨ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ (2) ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਪੰਨਾ 138 ਉੱਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ 'ਤੇ 1858 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਛੱਡਣ ਵੇਲੇ ਰਿਵਾਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਵਾਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਉਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਇੱਕ ਅਨਾਥ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਉਸੇ ਗੋਤਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 36 ਕੈਲ. 780

(2) ਏਆਈਆਰ. 1935 ਪੀ.ਸੀ. 118

ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਗੋਦ ਲੈਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਅਨਾਥ ਨੂੰ ਗੋਦ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਗੋਦ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਦੇਣਾ ਰਸਮਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਪਰ 1911 ਦੇ ਮੈਨੂਅਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ 87 ਇੱਕ ਵੈਧ ਗੋਦ ਲੈਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ; ਉੱਤਰ 83 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਭਰਾ ਗੋਦ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਵਾਬ 86 ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਭੈਣ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਧੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਗੋਦ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅੱਗੇ, ਉੱਤਰ 8 ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਰੱਸੀ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਣ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਗੋਦ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਉਮਰ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਉਮਰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉੱਚਿਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨਾਥ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਪਰ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਅਨਾਥ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਪਰੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹਨ।

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ
ਬਨਾਮ
ਬੀ.ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਦੁਆ, ਜੋ

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ 1, ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮਾਨ ਗੋਤਰਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 1880 ਦੇ ਰਿਵਾਜ-ਏ-ਆਮ ਦੇ ਉੱਤਰ 174 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ। 1911 ਦੇ ਮੈਨੂਅਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ 1880 ਦਾ ਉੱਤਰ 174 ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ,

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ
ਬਨਾਮ
ਬੀ.ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਦੁਆ, ਜੋ

ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਕਾਲਮ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਉਦਾਹਰਨ ਦੁਆਰਾ, ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕੋ ਗੋਤਰ ਦੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਗੋਤਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਫੈਕਟਮ ਵਾਲਿਟ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ, ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ, ਰਾਏ ਹੈ, ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

ਦਾਤਾ ਰਾਮ, ਆਦਿ, ਬਨਾਮ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਗਰਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲਈ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਚੌਕ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਿਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਭੈਣ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਕਦੇ ਵੀ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਜੀਵਨ ਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਕੁੰਜ ਲਾਲ ਨੂੰ ਗੋਦ ਲੈਣਾ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ExP7 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁੱਠ ਨਾਥ ਅਤੇ ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹਵੇਲੀ ਸਮੇਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ ਲਈ ਹਵੇਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਵੇਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਕ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਕੀਲ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਤਾ ਮੱਲ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਸਾਲ 1919 ਦੀ ਇੱਕ ਇੰਤਕਾਲ ਇੰਦਰਾਜ਼ ExP41 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਹੈ

(1) ਆਰ.ਐਸ.ਏ. 1953 ਦਾ 679 ਨੰ

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕੁੰਜ ਲਾਲ ਮਦਨ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਗੋਦ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਭਰਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 1933 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਨੇ ਸੰਭੂ ਨਾਥ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੌਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦੂਜੇ ਭਰਾਵਾਂ ਕੁੰਜ ਲਾਲ ਅਤੇ ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਰਹਿ ਗਈ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਹਵੇਲੀ ਵੀ ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ ਅਤੇ ਕੁੰਜ ਲਾਲ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਰਾਮ ਵੀ ਇਸੇ ਹਵੇਲੀ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਜਾਂ ਪੁਖਤਾ ਸਬੂਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਹਵੇਲੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁੰਜ ਲਾਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਥਾਂ 'ਤੇ ਉਸਾਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ 12 ਸਤੰਬਰ, 1928 ਨੂੰ, 110 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਅਤੇ ਖਾਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ, ਕੁੰਜ ਲਾਲ ਅਤੇ ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੁਦਈ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਖੌਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਾਗਜ਼ੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੀ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਭਰਾ ਸੱਟੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਕੁਝ ਵਿਵਾਦ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 1921 ਦੀ ਡੀਡ ਅਤੇ 1933 ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅਤੇ 1939 ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲੱਭਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1939 ਦੀ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ (Exp6), ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੀ ਜੋ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ; ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਅਤੇ ਕੁੰਜ ਲਾਲ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ, ਸੰਭੂ ਨਾਥ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਚੌਥੇ ਭਰਾ ਨੂੰ 1933 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੌਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਹਵੇਲੀ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ

ਬਨਾਮ

ਬੀ.ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ

ਅਤੇ ਹੋਰ

ਦੁਆ, ਜੋ

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ
ਬਨਾਮ
ਬੀ.ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਦੁਆ, ਜੋ

ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਪਰਿਵਾਰਕ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੱਚੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਤੀਨੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਸ਼ੰਭਰ ਨਾਥ ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਲਾਲਾ ਅਮਰ ਨਾਥ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਮਾਰਟਿਨ ਕੈਸ਼ਿਨ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਪੀਟਰ ਜੇ. ਕੈਸ਼ਿਨ (2) ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਿਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਨੇ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਝੌਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਛੁਪਾਏ ਜਾਂ ਥੋਪੇ ਗਏ, ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦਬਾਏ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਕੀ ਸੱਚ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੀ ਗਲਤ ਹੈ ਦਾ ਸੁਝਾਅ, ਫਿਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਹੈ, ਇਕੁਇਟੀ ਕੋਰਟ ਸ਼ਾਂਤ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ ਉਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸੁਰੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਝਗੜਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਬੰਧਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਝੁਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। (ਵੇਖੋ ਸਾਹੂ ਮਾਧੋ ਦਾਸ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਮੁਕੰਦ ਰਾਮ ਆਦਿ (੪):

ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਕਲਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ 1921 ਦੇ ਸੌਦੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਵੇਲੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਮਾਲਕੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਪੱਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਬਿਲਕੁਲ

(1) ਏਆਈਆਰ 1937 ਪੀ.ਸੀ., 105

(2) ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1938 ਪੀ.ਸੀ. 103

(3) ਏ.ਆਈ.ਪੀ. 1931 ਲਾਰੌਰ, 289 (2)

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਕੋਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦਾ ਸਾਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਹਵੇਲੀ, ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਨ ਸੰਪਤੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ 1921 ਦੀ ਡੀਡ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਕਤ ਹੁੰਦੀ ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, 1921 ਦੇ ਸੌਦੇ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। 1921 ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਜਨ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਗਾਨਗੀ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਗੁਰੂਮੂਰਤੀ ਰੇਡੀ ਬਨਾਮ ਗੁਰਮਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1), ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਿਸ਼ੋਰ ਬਨਾਮ ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ, ਆਦਿ (2) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 5 ਤਹਿਤ ਪਾਇਆ ਖੋਜਾਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੇ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਹਿ-ਪਾਰਸੀਨਰੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿ-ਪਾਰਸੀਨਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਿਰਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ
ਬਨਾਮ
ਬੀ.ਮੁਕੱਦ ਲਾਲ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਦੁਆ, ਜੋ

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਡਾ. ਮਦਾਨ ਗੋਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ

(1) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 32 Mad. 88

(2) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 13 Lah 491

ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ
ਬਨਾਮ
ਬੀ.ਮੁਕੱਦ ਲਾਲ
ਅਤੇ ਹੋਰ
ਦੂਆ, ਜੋ

ਜੋ ਕਿ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਝਗੜੇ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ, ਆਦਿ (1), ਸੰਤ ਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਲਛਮਣ ਪ੍ਰਸਾਦ ਆਦਿ (2) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਮੁਦਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਾਮ ਲਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੇਸ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ ਪਰ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਪੂਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਭਰੋਸਾ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀ ਹਵੇਲੀ ਦਾ ਅਟੱਲ ਖਿਤਾਬ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਡਾ: ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਜਿੱਠਿਆ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਮੁੱਚੀ ਹਵੇਲੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਕ੍ਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

(1) ਏਆਈਆਰ 1925 Lah 127

(2) ਏ:ਆਈ, ਆਰ. 1946 Oudh, 92

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਿਸ਼ਵ ਰਿਸ਼ੀ

(ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ)